

General Certificate of Education
Advanced Level Examination
June 2013

Polish

PLSH2

Unit 2 Reading and Writing

Insert

Text to be used when answering Section 1

Section 3 Writing Questions 3, 4, 5 and 6

A

Text for use with **Section 1**

Spokojne sumienie

Sumienie to system ideałów, utrwalonych poglądów, które kierują naszym zachowaniem i, co ważniejsze, poprzez które oceniamy nasze własne postępowanie. Za to, że nie możemy spać w nocy, bo gryzie nas sumienie, odpowiedzialni są rodzice, wychowawcy, lektury, filmy, a w końcu i nasze własne przemyślenia.

O istnieniu sumienia przypominamy sobie tylko w dwóch sytuacjach: gdy musimy podjąć jakąś kontrowersyjną dla nas decyzję lub gdy zrobiliśmy coś, co jednak pozostaje sprzeczne z naszym systemem wartości i męczy nas, że zachowaliśmy się niestosownie.

Kogo ostatnio ostro „pogryzło” sumienie, ten wie, że to bolesne przeżycie: nie możesz spać, rozpamiętujesz tysiąc razy, co się stało i zadajesz sobie to straszne pytanie: jak ja mogłem tak postąpić?! Zadręczasz się wizją, że cały świat widzi, do jakich to podłości jesteś zdolny, przestajesz wierzyć samemu sobie, tracisz do siebie zaufanie i czujesz do siebie wstręt.

Jak temu zaradzić?

Co wartościowe nie jest proste. W tym wypadku również rozwiązanie jest bardzo trudne, a dla wielu osób wręcz nie do przyjęcia – zadośćuczynienie. Naprawienie krzywd może przybrać kilka form. Dosłowne naprawienie winy, jeśli tylko to możliwe lub przyznanie się do występkę, jeśli krzywd nie da się już odwrócić. Oba warianty są tak samo trudne, ale oba, o ile są szczere, tak samo wartościowe. Gdy gryzie Cię sumienie, najgorszym wariantem jest nic nie robić. Jeśli, czytając ten tekst, stają Ci przed oczami Twoje stare sprawy, które do dziś budzą niesmak, muszą Cię zmartwić: to uczucie nie zniknie z czasem. Zapominamy cudze grzechy, ale prawidłowo funkcjonujący emocjonalnie człowiek nigdy nie zapomina własnych.

Gdy masz podać różnice między ludźmi, to zaczynasz wymienianie oczywiście od różnic zewnętrznych. Mam nadzieję, że rozumiesz, iż wygląd ma ogromne znaczenie, ale wyłącznie na początku znajomości. Po kilku spotkaniach, nie mówiąc już o długiej znajomości, wygląd jakby znika. Cóż więc pozostaje na zawsze? Sumienie. Cudze sumienie. Od niego, a raczej od jego zbieżności z Twoim zależy, jak będzie się Wam układać.

Denerwują Cię ludzie, którzy się spóźniają? Nie miej do nich pretensji. To ich sumienie pozwala, żebyś czekał na nich pół godziny, tracąc swój czas. Nie lubisz, gdy ktoś kłamie? On nie kłamie. Po prostu jego sumienie pozwala mu na koloryzowania i ubarwiania.

Sumienie Twoje i Twoich kolegów opiera się na jakimś jednym fundamentalnym założeniu. Oto parę przykładów. Nikt nie może przeze mnie cierpieć. Moje szczęście nie może być mniej ważne od szczęścia innych. To, co się nie wyda, jest dopuszczalne. Drobne grzeszki zdarzają się każdemu, to nic takiego. Ludzie to frajerzy: sami są sobie winni, że tak łatwo można ich wykiwać.

Na jakim założeniu opiera się Twoje sumienie? Za moment wyjdiesz ze szkolnego świata nakazów i zakazów. Będziesz mógł pójść taką drogą życiową, jaką tylko zapragniesz. Na czym oprzesz swoje postępowanie?

SEKCJA 3

Answer **two** questions in **Polish** of at least 200 words each, each from a different topic. There are 30 marks for each question.

Z poniżej podanych tematów wybierz **dwa, każdy z innej grupy** i napisz **dwa** wypracowania **po polsku** na przynajmniej **200** słów.

Literary Topics – Tematy literackie**Topic 1****Walka o niepodległość jako wątek w polskiej literaturze
The fight for independence as a theme in Polish literature****EITHER**

3 (a) „Literatura tworzyła ideały wielkich bohaterów, uczyła postawy moralnej i ideowej w walce wyzwoleniczej”.¹ Czy zgadzasz się z powyższym zdaniem w świetle przeczytanej przez Ciebie lektury? *(30 marks)*

OR

3 (b) Na podstawie przeczytanej lektury, przedstaw losy i dramat ludzi wplątanych w historię. *(30 marks)*

Topic 2**Moralne i społeczne zagadnienia poruszane w polskim dramacie
Moral and social issues as presented in Polish drama****EITHER**

4 (a) Omów zakończenie sztuki. Czy, Twoim zdaniem, rozwiązuje ono problemy w niej poruszane. Wypowiedź swoją zilustruj licznymi przykładami z tekstu. *(30 marks)*

OR

4 (b) „Nie ma prywatnej moralności, wszystko, cokolwiek czynimy, ma wpływ na życie innych”.² Omów na podstawie przeczytanej sztuki, odwołując się do tekstu. *(30 marks)*

¹ Józef Maria Bocheński

² Cardinal S. Wyszyński

Non-literary Topics – Tematy nieliterackie**Topic 1****Polacy i Polska w okresie drugiej wojny światowej
Poland and the Poles during World War II****EITHER**

5 (a) Wyjaśnij przyczyny wybuchu drugiej wojny światowej i opisz przebieg wydarzeń pierwszych miesięcy wojny. *(30 marks)*

OR

5 (b) Opierając się na faktach historycznych opisz drogi Polaków, które doprowadziły ich do osiedlenia się w Wielkiej Brytanii po drugiej wojnie światowej. *(30 marks)*

Topic 2**Polskie kino – Andrzej Wajda „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru”
The films of Andrzej Wajda – ‘Ashes and Diamonds’ and ‘Man of Marble’****EITHER**

6 (a) Zanalizuj i opisz rzeczywistość życia w Polsce w czasach przedstawionych w filmach Wajdy „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru.” Swoją wypowiedź poprzyj licznymi przykładami z filmów. *(30 marks)*

OR

6 (b) Wytłumacz sens i znaczenie tytułów filmów Wajdy „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru”. *(30 marks)*

END OF QUESTIONS

ACKNOWLEDGEMENT OF COPYRIGHT-HOLDERS AND PUBLISHERS

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements in future papers if notified.

Copyright © 2013 AQA and its licensors. All rights reserved.